

Pavel Vaněk

**POHRANIČNÍ STRÁŽ
A POKUSY O PŘECHOD
STÁTNÍ HRANICE
V LETECH 1951–1955**

OBSAH

ÚVOD	7
1. OCHRANA STÁTNÍ HRANICE V LETECH 1951–1955 V KONTEXTU DOBY A JEJÍ ORGANIZACE PŘED ROKEM 1951	17
2. ORGANIZAČNÍ VÝVOJ 5. CHEBSKÉ POHRANIČNÍ BRIGÁDY MINISTERSTVA VNITRA V LETECH 1951–1955	29
3. ORGANIZAČNÍ VÝVOJ 4. ZNOJEMSKÉ POHRANIČNÍ BRIGÁDY MINISTERSTVA VNITRA V LETECH 1951–1955	45
4. USTANOVENÍ O POHRANIČNÍM ÚZEMÍ Z ROKU 1951	57
5. VÝVOJ ŽENIJNĚTECHNICKÉHO ZABEZPEČENÍ STÁTNÍ HRANICE V LETECH 1951–1955	67
Ženijnětechnická opatření v úseku 5. chebské pohraniční brigády	68
Nástražná osvětlovadla	68
Lesní průseky	72
Kontrolní orný pás	75
Drátěný zátaras	78
Elektrifikace drátěného zátarasu	81
Minování drátěného zátarasu	88
Pozorovatelný	94
Další druhy	96
Ženijnětechnická opatření v úseku 4. znojemské pohraniční brigády	97
Nástražná osvětlovadla	97
Pozorovatelný	98
Zabezpečení proti přejezdu vozidel	98
Kontrolní orný pás	98
Výstavba drátěného zátarasu a jeho elektrifikace	100
Minování drátěného zátarasu	103
Zhodnocení vývoje ženijnětechnických opatření v letech 1951–1955	106

6. ZADRŽENÍ A UPRCHLÍCI V LETECH 1951–1955	117
Pokusy o přechod hranice v úseku 5. chebské pohraniční brigády	120
Rok 1951 – maximum přechodové vlny	121
Rok 1952 – výrazný pokles přechodů	137
Rok 1953 – další pokles	146
Rok 1954 – minimum	152
Rok 1955 – setrvalý stav a amnestie	158
Vyhodnocení pokusů o přechod státní hranice v úseku 5. chebské brigády	165
Pokusy o přechod hranice v úseku 4. znojemské pohraniční brigády	173
Rok 1951 – velká úspěšnost pokusů	173
Rok 1952 – zesílení kontroly	178
Rok 1953 – dosažení „standardu“ střežení	182
Rok 1954 – pokles pokusů	189
Rok 1955 – přitažlivější Rakousko?	192
Vyhodnocení pokusů o přechod státní hranice v úseku 4. znojemské brigády	196
 ZÁVĚR	 203
 Použité zkratky	 207
Obrazový materiál	208
Prameny a literatura	209
Archivní prameny	
Publikované prameny	
Literatura	
Resumé v angličtině	214
Resumé v němčině	215